16/03/2023

Исповест свештенства архијерејског намесништва београдског првог

У молитвеном учешћу Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија у среду треће недеље Часног поста, 15. марта 2023. године, Његово Преосвештенство Епископ ремезијански г. Стефан, викар Патријарха српског, служио је свету Литургију пређеосвећених дарова у цркви Светог Александра Невског у Београду.

Том приликом обављена је света тајна исповести свештенства архијерејског намесништва београдског првог. На крају богослужења беседио је патријарх Порфирије:

– Ево нас у трећој недељи Великог поста и Велике Четрдесетнице. Атмосфера и амбијент поста, амбијент у којем се одвија наш подвиг, треба да буде амбијент покајања. Покајање је, као што знамо из речи Јеванђеља, из речи Светог Јована Крститеља и самог Господа, нешто што је нераскидиво повезано са Царством небеским, а то значи са спасењем. Најпре Свети Претеча, а онда и сам Господ, говоре: Покајте се, јер се приближава Царство небеско! Зато је покајање атмосфера у којој треба да непрестано живимо, а

пост, нарочито Велика Четрдесетница, јесте период када се на то подсећамо и кад смо позвани да интензивније живимо у покајању. Иде Света Четрдесетница, интензивни наш пут ка Царству небеском, тј. ка тајни Васкрсења Христовог у којем је садржана и тајна Царства небеског, у којем се налази кључ за разумевање личности Господа Христа као истинитог Бога, истинитог Човека, као Богочовека.

Међутим, покајање ни у ком случају нема никакве везе са простим, обичним психолошким стањима у којим се може наћи човек када препозна да је погрешио, када дође до спознаје да је учинио неки грех. Психолошка стања раскајавања, осећања гриже савести, због промашаја, због греха јесу људска стања и можда понекад могу бити увод у истинску тајну покајања. У исто време, ми смо најчешће у том неком психолошком стању, психолошком нивоу, осећања гриже савести онда када погрешимо, тј. јасно нам је да смо учинили грех, јер су заповести Божје недвосмислене. Притом знамо да су заповести Божје подстицај, оне треба да буде покретачи наши на духовни живот, а не, како то опет понекад имамо утисак, ограничења. Заповести Божје су према томе јасне, јер су веома једноставне и сваком разумљиве, па отуда не може бити да макар на рационалном нивоу онда када погрешимо нисмо свесни свог греха и нисмо свесни губитка, иако смо се у тренутку определили за неку пролазну добит, за неки пролазни, привремени и тренутни ужитак. Ипак у наставку и на крају, када поступамо супротно заповестима Божјим у најмању руку долази осећање промашаја, а онда долази и осећање празнине. Наравно, због свега тога неретко се јавља грижа савести, јер немамо довољно одлучности и духовне снаге да свој промашај, свој грех, истински прихватимо као своје стање, свој грех, и да се пред Господом и ближњима отворимо. Осећамо тада грижу савести и знамо да смо погрешили, али негде у себи мислимо или да смо помало имали право, или да то и није тако страшно, или да смо ми заправо бољи од оног што смо учинили.

Покајање подразумева констатацију свог промашаја, осећање греха, али истовремено и свест о томе да смо ми спремни да учинимо још теже и горе ствари, да нисмо ми бољи од тог греха, него нисмо учинили више од тога, зато што нас је Господ благодаћу својом сачувао, зато што Његовом снагом, Његовом љубављу, Његовим снисхођењем, Његовим човекољубљем свеопштим, али и конкретном љубављу Његовом у односу на нас, на мене, на тебе, Он није дозволио да идемо до краја, не зато што то нисмо хтели, него зато што је Он учинио да то не буде тако, јер познаје душу, добру душу сваког од нас. Може бити у најмању руку да нас Он спречава да до краја пројавимо своје страсти, свој грех, своју гордост, своје самољубље у неком

тренутку, јер зна да бисмо после тога због гриже савести, а не покајања, упали можда у очајање, у чамотињу, што је заправо најгоре могуће духовно стање. То духовно стање јесте потврда и знак да губимо поверење у Бога, да не верујемо да је Он почетак и крај, да Он може све и да не постоји грех из којег нас може спасити, јер Он је онај који је из мртвих васкрсао и победио нашег троструког непријатеља: смрт, сатану и грех.

Покајање је једноставна спознаја свог промашаја, свесни смо да смо погрешили. У тој спознаји нам помаже Јеванђеље Христово, Његова реч, Његове заповести. Иако смо у тренутку те спознаје бескрајно тужни, ми смо испуњени оптимизмом, штавише и радошћу зато што једнако знамо да је Бог – Бог љубави, као и да нас оног тренутка када се Њему обратимо, када пожелимо да будемо бољи, Он грли својом љубављу и чисти од сваке нечистоте, баш као што је милостиви отац учинио у односу на блудног сина из јеванђељске приче о блудном сину или из приче о милостивом оцу, како ту причу називају свети Оци.

Ово је период покајања и зато нека нам Господ да снаге да идемо истинским, аутентичним путем покајања, а то је да знамо да смо слаби и немоћни, да знамо своје грехе, али да молитвом и вером, подвигом и љубављу знамо да је Бог са нама. Тек када смо дубински изнутра свесни тих димензија наше вере, онда идемо сигурним путем. Ако пренаглашавамо једну или другу димензију без обзира о којој је реч, ми храмљемо, ми посрћемо и нисмо на добром путу. Покајање је радосна туга, како кажу свети Оци. Ово је период покајања и зато нека стихови молитве Светог Јефрема Сирина буду наше путовође да непразно словимо, да не осуђујемо, да не будемо малодушни, него да будемо испуњени вером и надом у Господа, али и спремни на сваку врсту подвига који извире из наше вере и који је прожет нашом молитвом.

Када говоримо о покајању као путу наше Цркве ми знамо да смо сви позвани на покајање. Иако се у остале дане године свако од нас исповеда када осећа потребу – јер је исповест потврда и манифестација покајања, спољашња потврда оног што се у нама изнутра збива – иако се, дакле, исповедамо онда када имамо потребу, а сигурно неретко имамо такву потребу, некако се установило у нашој Цркви да се у току Васкршњег поста исповедамо сви, и они који се чешће мимо поста исповедају, и они који се ређе исповедају, управо због тога што је то период интензивног подвига, интензивне, активне наше вере, јер је то период када треба да уронимо у тајну победе, у тајну вечног живота кроз тајну Васкрсења Христовог. Зато се у току овог поста исповедају сви; дакле, не само верници који нису у свештеничкој служби,

немају свештени чин свештенослужитеља, него и свештенослужитељи, од патријарха па надаље. Нема изузетака. Црква има свој поредак, али у том поретку све је служба и свако је позван на службу. Зато свако има и потребу да кроз тај Црквом освештан и установљен поредак иде путем истине и правде, путем подвига и љубави. Све што важи за једног важи и за све друге без обзира какву службу има у Цркви. Исповест је, према томе, нешто на шта смо сви позвани и она показује и потврђује да је покајање, као наше стање, нешто што је оквир духовног живота православног хришћанина. Наравно, то ће бити често неразумљиво за оне који не гледају живот очима Јеванђеља, биће им неприхватљиво, понекад ће гледати са презиром на то, али ће многи од њих пунити различите врсте ординација тражећи помоћ или тражећи светло у мраку у којем се налазе због различитих фрустрација и комплекса, свесних, несвесних и подсвесних, са којима су суочени.

Радујем се што смо овде сви у овом храму и што долазите на Пређеосвећену Литургију. То је потребно. Потребно је да се причешћујемо што чешће, јер све ово претходно што сам говорио веома је важно, али ако није запечаћено светом тајном причешћа онда може бити испуњено празнином и може се претворити у своју супротност, тј. може на крају бити малтене и без неког великог смисла. Хвала и хору који нам је улепшао ово богослужење својим

до краја
и видимо

spc.rs